

Nr 21

Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om rätt för kommun att bistå utländska studerande jämte i ämnet väckta motioner.

Till konstitutionsutskottet har båda kamrarna den 13 november 1962 hänvisat en av Kungl. Maj:t till riksdagen avlåten proposition, nr 191, däri Kungl. Maj:t, under åberopande av ett propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 19 oktober 1962, föreslagit riksdagen att antaga nedan intagna förslag till lag om rätt för kommun att bistå utländska studerande.

I samband med propositionen har utskottet till behandling förehått de i anledning av densamma väckta, till utskottet den 21 november 1962 hänvisade likalydande motionerna I: 763 av herr *Yngve Nilsson* och herr *Ringaby* samt II: 924 av herrar *Palm* och *Nilsson* i Bästekille, vari hemställes, »att riksdagen måtte 1. avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 191; samt 2. i skrivelse till Kungl. Maj:t uttala, att de centrala administrativa myndigheter som handhar biståndsverksamheten till utvecklingsländerna enligt riksdagens mening bör beakta behovet av stipendier för studerande vid skolor och inom näringslivet i vårt land och därvid särskilt ägna uppmärksamhet åt sociala och kurativa åtgärder».

Beträffande de skäl som ligger till grund för propositionen får utskottet, i den mån redogörelse därför ej lämnas i det följande, hänvisa till det vid propositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet samt beträffande de skäl som ligger till grund för yrkandena i motionerna till samma motioner.

I åtskilliga kommuner har på senare tid uttalats önskemål om att kommunen skulle anslå medel till utbildningsbidrag åt studerande från de s. k. utvecklingsländerna. Önskemål har vidare framförts om kommunala stipendier åt utlänningar som praktiserar vid svenska industrier eller genomgår lärlingsutbildning i Sverige. Enligt ett av regeringsrätten den 18 maj 1961 träffat avgörande anses emellertid kommunala utbildningsbidrag till utländska studerande icke lagligen kunna meddelas, eftersom dylikt beslut inte avser en angelägenhet som det tillkommer kommun att vårda. Sedan med anledning härav fråga uppkommit, huruvida det vore möjligt och lämpligt att ändra gällande kommunala kompetensregler så att kommun finge

1 — *Bihang till riksdagens protokoll 1962. 5 saml. 2 avd. Nr 21*

möjlighet att anslå medel för nämnda ändamål, uppdrog Kungl. Maj:t den 12 januari 1962 åt kommunalrättskommittén att skyndsamt verkställa en förutsättningslös utredning i ämnet. Kommittén redovisade uppdraget i ett i maj 1962 framlagt betänkande: »Kommunalt stöd åt studerande från utvecklingsländerna» (SOU 1962:21). Betänkandet utmynnade i ett förslag till lagstiftning, som skulle bereda borgerliga primärkommuner och landstingskommuner möjlighet att i skälig omfattning anslå medel till stipendier åt dem, som i anslutning till svenskt utvecklingsbistånd önskade bedriva studier eller eljest genomgå utbildning inom kommunen eller vid av kommunens invånare anlitad utbildningsanstalt utom kommunen, ävensom vidtaga åtgärder i övrigt för underlättande av deras vistelse här och för främjande av deras välfärd och trivsel.

Till stöd för förslaget har kommunalrättskommittén sammanfattningsvis anfört följande.

Kommunerna saknade i stort sett möjligheter att inom ramen för nu gällande kompetens utge utbildningsbidrag åt utländska studerande.

Åtskilliga skäl talade enligt kommitténs mening mot ett införande av möjligheter för kommunerna att göra insatser för studerande från utvecklingsländerna. Utvecklingshjälpen vore främst en statlig angelägenhet, och öppnandet av möjligheter till kommunal medverkan skulle innebära ett betydelsefullt avsteg från de hävdvunna gränserna för den kommunala kompetensen. Andra skäl talade emellertid med styrka för att därtill beredda kommuner skulle kunna göra vissa insatser på området. Utvecklingsbiståndet vore av hög angelägenhetsgrad, och vi måste på olika sätt söka vidga våra insatser. Utvecklingsländernas förhållanden och problem tilldroge sig ett växande intresse från allmänhetens sida. Biståndsarbetet finge därigenom en ökad anknytning till vårt utbildningsväsende och vårt kulturliv, områden där kommunerna i dag hade betydelsefulla uppgifter. Kontakterna med svenskt samhällsliv och svensk miljö vore av värde för studerande från utvecklingsländerna. Med den ställning kommunerna intar i vårt samhällsliv liksom på undervisningens och kulturlivets område kunde det anses befogat att kommunerna bereddes möjlighet till vissa insatser på stipendiatmottagningens område. Kommittén stannade därför för att förorda att kommunerna i särskild lag tillades rätt till vissa insatser för studerande från utvecklingsländerna.

De skäl som funnits tala mot en kommunal medverkan borde enligt kommitténs mening föranleda att vissa begränsningar uppställdes beträffande de kommunala insatserna. Det syntes sålunda angeläget att kommunernas insatser samordnades med våra insatser i övrigt på utvecklingshjälpens område. De studerande som skulle kunna erhålla kommunalt stöd skulle enligt kommitténs förslag bedriva studier eller eljest genomgå utbildning i anslutning till »svenskt utvecklingsbistånd», varmed kommit-

tén främst åsyftade de officiella svenska insatserna på utvecklingshjälpens område. Insatserna skulle vidare enligt kommitténs förslag begränsas till studerande, som bedreve studier inom vederbörande kommun eller vid av dess invånare anlitad utbildningsanstalt utom kommunen. Enligt kommitténs mening saknades anledning att frångå principen att utvecklingshjälpen i huvudsak vore en statlig angelägenhet, vars kostnader skulle bäras av alla gemensamt. Genom orden »i skälig omfattning» i författningsförslaget hade kommittén velat understryka att insatserna skulle stå i rimlig proportion till kommunens ekonomiska resurser och icke ges den omfattning att kommunens invånare i kännbar mån mer än medborgarna i gemen betungades med utgifter för biståndsarbetet.

Förutom genom anslag till stipendier borde enligt kommitténs mening kommunerna kunna på annat sätt stödja de studerande. Av särskilt värde vore att kommunerna ägnade intresse åt vad som brukade kallas stipendiatmottagningens kurativa eller sociala sida — åt frågor om bostäder, samlingslokaler, samvaron med svenskar etc. Kommittén fann anledning att i författningstexten särskilt omnämna insatser av denna art — insatser för underlättande av stipendiaternas vistelse här och för främjande av deras välfärd och trivsel.

Landstingskommunerna skulle enligt kommitténs uppfattning få samma möjligheter till insatser som de borgerliga primärkommunerna.

Remissyttranden över kommunalrättskommitténs betänkande har avgivits av kammarkollegiet, nämnden för internationellt bistånd, överståthållarämbetet, länsstyrelserna, svenska landstingsförbundet, svenska stadsförbundet, svenska landskommunernas förbund och svenska institutet för kulturellt utbyte med utlandet. Flertalet remissinstanser har helt eller delvis tillstyrkt kommittéförslaget eller lämnat detsamma utan väsentliga erinringar. Avstyrkande yttranden föreligger dock från kammarkollegiet, överståthållarämbetet, sex länsstyrelser och elva kommuner.

I propositionen föreslås att borgerliga primärkommuner och landstingskommuner i särskild lag skall bemyndigas från och med den 1 januari 1963 att bistå stipendiater från utvecklingsländerna genom att vidtaga åtgärder som väsentligen tar sikte på att ordna stipendiaternas levnadsförhållanden under deras vistelse i kommunen för studier eller annan utbildning. Dylika kommunala åtgärder skall enligt lagförslaget kunna avse stipendiater som kommer till Sverige inom ramen för våra samordnade hjälpsatser och som vistas i kommunen.

Till stöd för det i propositionen framlagda lagförslaget har föredragande departementschefen bl. a. anfört följande.

Den offentliga internationella biståndsverksamheten bör vara en statlig, inte en kommunal uppgift. Det är statsmakterna som bär ansvaret för våra internationella förbindelser och som därför skall bestämma utvecklings-

hjälpens inriktning och omfattning samt anslå erforderliga medel för ändamålet. Denna uppfattning, som uttalats både av kommunalrättskommittén och remissinstanserna, har legat till grund för statsmakternas ställningstaganden i berörda frågor, och för den bilaterala utvecklingshjälpens administration har nyligen inrättats ett centralt statligt organ. Biståndsverksamheten kan således inte anses falla under den allmänna kommunala kompetensen enligt kommunallagarna, som stadgar att kommun äger vårda sina angelägenheter.

Efter att ha bemött ett av en remissinstans gjort uttalande om att kommunalrättskommitténs förslag skulle strida mot 57 § regeringsformen har föredragande departementschefen vidare framhållit följande.

Härmed är emellertid inte sagt att principiella invändningar ej kan resas mot att genomföra kommunalrättskommitténs förslag. Den kommunala menigheten har territoriell grundval. Det är med hänsyn härtill naturligt att det utmärkande för kommunala angelägenheter anses vara deras lokala anknytning. Denna lokaliseringsprincip har hittills genomgående upprätthållits i den speciallagstiftning genom vilken kommunerna ålagts eller beordrigats handha olika uppgifter. Den internationella verksamheten har inte i och för sig sådan anknytning. Denna omständighet har ingett så gott som alla såväl avstyrkande som tillstyrkande remissmyndigheter starka betänkligheter mot kommunalrättskommitténs förslag, och kommittén har själv påpekat, att förslaget innebär en principiellt betydelsefull avvikelse från den traditionella begränsningen av den kommunala kompetensen, vilket avsteg kan leda till ytterligare likartade utvidgningar av kompetensområdet. Jag delar i huvudsak dessa betänkligheter. Det bör inte komma i fråga att nu uppge lokaliseringsprincipen som riktmärke för avgränsningen av kommunernas verksamhetsområde. Denna princip utgör en viktig grund för den lokala självstyrelsen. Man bör därför gå fram med den största försiktighet då fråga är om att göra avsteg från principen.

Som skäl för kommunalrättskommitténs förslag har från flertalet håll särskilt åberopats, att den internationella biståndsverksamheten tar sikte på ytterst angelägna och behjärtansvärda ändamål. Jag vill gärna stryka under dessa uttalanden. Allmän enighet torde råda om att vi på olika sätt bör främja hjälparbetet. Ökade finansiella resurser för biståndsverksamheten bör visserligen huvudsakligen erhållas genom höjda statliga anslag och genom ökade frivilliga insatser. Kommunal medverkan i biståndsarbetet kan emellertid vara motiverad av kommunernas bättre möjligheter att på vissa områden bedöma vilka konkreta åtgärder som med hänsyn till lokala förhållanden bäst främjar den samlade svenska hjälpinsatsen. Kommunrättskommittén har framhållit att undervisningen utgör ett sådant område med nära anknytning till traditionell kommunal verksamhet. Det är också i fråga om mottagning av stipendiater från utvecklingsländerna som kommunerna främst visat sin beredvillighet att medverka. Även enligt min åsikt utgör stipendiatverksamheten den gren av den internationella biståndsarbetet där kommunala insatser ligger närmast till hands. Det blir inte här, som vid kommunal medverkan i andra former av utvecklingshjälp, enbart fråga om finansiella bidrag. Tonvikt kan läggas på praktiska åtgärder i samband med omhändertagandet av stipendiaterna i Sverige, åtgärder som naturligen vidtas på orter där stipendiaterna skall uppehålla sig. I likhet med kommunalrättskommittén och remissinstanserna anser jag därför

att kommunala insatser för utvecklingshjälpen bör hänföra sig till stipendiatmottagningen.

I frågan om avgränsning av området för en kommunal biståndsverksamhet av förevarande slag har föredragande departementschefen härefter anfört.

Jag vill emellertid ifrågasätta om inte avgränsningen av området för kommunal biståndsverksamhet bör göras ännu något snävare. Enligt kommunalrättskommitténs förslag skall kommun äga dels anslå medel till stipendier åt studerande från utvecklingsländerna, dels vidtaga åtgärder i övrigt för att underlätta stipendiaternas vistelse här och främja deras välfärd och trivsel. Sistnämnda socialt eller kurativt betonade åtgärder omfattar sådant som tar sikte på att ordna stipendiaternas levnadsförhållanden, såsom mat och bostad, fritidssysselsättningar samt kontakter med svenskar, svensk miljö och svenskt samhällsliv. Detta verksamhetsområde öppnar vida möjligheter till kommunala initiativ. Omhändertagandet utgör samtidigt en grundförutsättning för att stipendiaterna skall få verkligt utbyte av sin vistelse här. Sålunda har nämnden för internationellt bistånd framhållit att behovet av kurativa insatser är speciellt framträdande. Insatser av denna art har också en given lokal anknytning till kommunen och kan sägas gagna ortens kulturliv och utbildningen av ortens ungdom i lika hög grad som den främjar stipendiatutbildningen. Avsteget från lokaliseringsprincipen kan därför sägas vara tämligen obetydligt. Något annorlunda ställer det sig vad angår beviljande av rena penningstipendier, bl. a. för resor till och från Sverige samt för andra studieomkostnader. Denna del av stipendiatverksamheten har inte lika framträdande lokal anknytning som den kurativa sidan. Rekryteringen och utseendet av stipendiater samt planläggningen av deras studier här måste, såsom kommunalrättskommittén påpekat, ske i nära anslutning till den centrala statliga administrationen av utvecklingshjälpen. I realiteten skulle härvid statens organ såtillvida träffa avgörandet som kommunerna måste vara bundna av de av staten fastställda riktlinjerna för verksamheten vilka det centrala statliga administrationsorganet, nämnden för internationellt bistånd, har att förverkliga. Kommunernas stipendieanslag kan sålunda lätt komma att väsentligen få karaktären av finansiella bidrag till statens kostnader för ändamålet. Det är också de kurativa insatserna för stipendiaterna som de flesta remissmyndigheterna tagit fasta på i sina tillstyrkanden av det framlagda förslaget. För egen del vill jag förordna att kommunernas möjligheter att bidra till utvecklingshjälpen skall avse endast sådana åtgärder.

En på angivet sätt bestämd kommunal medverkan i biståndsarbetet har fördelar, då det gäller samordningen med den allmänna svenska utvecklingshjälpen. Sådan samordning är som jag förut nämnt under alla förhållanden ofrånkomlig. Med den avgränsning av kommunernas insatser som jag förordat blir samordningen inte något egentligt problem. Den uppgift kommunerna kan taga på sig blir att tillhandahålla olika välfärdsanordningar för stipendiater som i studiesyfte kommer till Sverige. Kurativa åtgärder kan vidare avse inte bara dem som kommer till vårt land inom ramen för det svenska bilaterala biståndet, d. v. s. det bistånd Sverige lämnar enligt avtal direkt med visst land, utan även stipendiater som kommer till Sverige med stöd av stipendier från Förenta Nationerna och deras fackorgan eller andra internationella organisationer, det multilaterala bistån-

det, eller i anslutning till hjälpprogram som omhänderhas av en eller flera riksorganisationer eller stöds av större, riksomfattande insamlingar. Såsom kommunalrättskommittén erinrat har genom reformen av utvecklingshjälpens administration förutsättningar skapats för samordning av dessa olika former av internationellt bistånd. Som samlingsbeteckning för dessa kan lämpligen den av kommittén förordade bestämningen »svenskt utvecklingsbistånd» användas.

Föredragande departementschefen har därefter framhållit att de kommunala insatserna borde avse stipendiater som vistas i kommunen för studier samt härom närmare framhållit följande.

Enligt min mening bör de kommunala insatserna avse stipendiater som vistas i kommunen för studier. Detta överensstämmer med vad jag förut sagt om det lämpliga i att kommunen får möjlighet att omhänderta de stipendiater som kommer till kommunen samt på olika sätt göra dem förtrogna med ortens förhållanden och även i övrigt underlätta deras vistelse där. Härigenom vinnes även en naturlig anslutning till lokaliseringsprincipen. Enligt kommittéförslaget skall kommunens åtgärder även kunna avse stipendiater som studerar vid sådan utbildningsanstalt utom kommunen som mera regelmässigt anlitas av kommunens invånare. En dylik utvidgning av den kommunala verksamheten faller sig naturlig då fråga är om kommunens invånare men låter sig när det gäller här ifrågavarande stipendiater svårigen förena med de synpunkter på lokaliseringskravet som jag anlagt i det föregående. Stipendiaterna skulle inte ha annan förbindelse med den bidragande kommunen än att kommunens medel ställdes till förfogande för stipendiaternas omhändertagande. Jag anser därför att kommunernas biståndsverksamhet i allmänhet skall kunna avse allenast stipendiater som bedriver studier inom kommunen. Emellertid bör kommun även kunna anslå medel för att inom kommunen taga hand om stipendiater som avses skola studera vid utbildningsanstalt inom angränsande kommun. Hinder bör alltså inte föreligga för Stockholms stad att för sådant ändamål anslå medel till stipendiater vid karolinska institutet.

Jag förordar således att kommun beredes laglig möjlighet att vidtaga socialt eller kurativt betonade åtgärder för omhändertagande av stipendiater, som i anslutning till svenskt utvecklingsbistånd vistas inom kommunen för studier. I enlighet med kommunalrättskommitténs förslag, som godtagits vid remissbehandlingen, bör kommunal biståndsverksamhet kunna avse även stipendiater, som genomgår yrkesutbildning eller praktiserar vid industri eller annat företag. Varaktigheten av stipendiaternas vistelse i kommunen bör inte tillmätas betydelse. Rätt till insatser av ifrågavarande art bör i enlighet med förslaget tillkomma borgerliga primärkommuner och landstingskommuner. Insatserna skall självfallet göras helt frivilligt. Initiativet till att anslå medel för ändamålet bör enligt min mening alltid tagas från kommunalt håll, varvid råd och anvisningar bör lämnas av nämnden för internationellt bistånd. När det gäller användningen av anslagna medel bör det inte möta hinder att nämnden för internationellt bistånd för kommunen anmäler föreliggande behov av hjälpinsatser.

Till åtgärder som kan sägas vara av socialt eller kurativt slag hör såsom kommittén utvecklat bl. a. att tillhandahålla kost samt bostäder, studielokaler och samlingslokaler. Ibland kan det vara lämpligt att inrätta hem för stipendiater. För kontakterna med svensk ungdom torde det dock oftast

vara mer ändamålsenligt att stipendiaterna inte föres samman för sig. Kurser i svenska språket hör också till de mera omhändertagande momenten vid stipendiatmottagningen liksom anordningar för stipendiaternas rekreation och ferievistelser. Avgränsningen kan dock knappast göras fullt entydig. Det allmänna kriteriet på vilka åtgärder som skall falla inom kommunernas kompetens bör vara den konkreta utformningen av hjälpen. Vid tveksamhet om hjälpens art bör man enligt min uppfattning tillämpa en tämligen liberal bedömning. Hjälpsatser som helt eller delvis har formen av penningstipendier skall emellertid falla utanför den kommunala kompetensen.

Vad härefter beträffar den i kommunallagskommitténs förslag intagna begränsningen av den kommunala biståndshjälpen till att endast få lämnas »i skälig omfattning» har departementschefen — under erinran om den oklara innebörden av detta uttryck som också påtalats i några remissvar — framhållit, att det knappast vore möjligt att finna några objektiva hållpunkter för en dylik generell avgränsning av kommunernas ekonomiska engagemang i utvecklingshjälpen. Begränsningen syntes ej heller erforderlig om de kommunala hjälpinsatserna utformades på det sätt departementschefen förordade.

Avslutningsvis har föredragande departementschefen framhållit, att rätten för kommun att delta i den internationella biståndsverksamheten bör tilläggas kommunerna genom en särskild lag. I likhet med kommunalrättskommittén anser departementschefen vidare att lagen blir hänförlig till de författningar som åsyftas i 3 § andra stycket kommunallagen samt motsvarande stadganden i kommunallagen för Stockholm och landstingslagen, där hänvisning sker till speciallagstiftning rörande vissa kommunala angelägenheter. Departementschefen ansluter sig också till kommitténs åsikt att föreskrifterna i kommunallagarna om de kommunala verksamhetsformerna vid bifall till propositionens lagförslag skulle bli tillämpliga på här ifrågakommande angelägenheter utan uttrycklig hänvisning till kommunallagarnas bestämmelser. Detta skulle gälla även besvär över fullmäktiges, landstings och kommunala nämnders beslut.

U t s k o t t e t. Nödvändigheten att i olika hänseenden bistå ekonomiskt och socialt mindre utvecklade länder har efterhand framträtt med allt större skärpa. Intresset för dessa s. k. utvecklingsländer har hos oss under senare år varit i ständigt stigande och nått allt vidare befolkningsgrupper. Detta förhållande har bl. a. tagit sig uttryck i ökade statsanslag till utvecklingshjälp. Också från kommunalt håll har uppmärksamhet ägnats åt denna hjälp. I flera kommuner har således förslag väckts om medelsanslag till bl. a. stipendier åt studerande från dessa länder. Kommunerna saknar emellertid i stort sett möjlighet att inom ramen för nu gällande kompetensregler utge utbildningsbidrag åt utländska studerande varom här är fråga. Detta förhållande har nyligen bekräftats genom ett regeringsrättsutslag.

I anslutning härtill uppdrog Kungl. Maj:t åt kommunalrättskommittén att förutsättningslöst utreda frågan om möjligheten och lämpligheten att ändra gällande kommunallagars kompetensregler i nu förevarande hänseende. Det av kommittén framlagda lagförslaget har helt eller delvis tillstyrkts eller lämnats utan väsentliga erinringar av flertalet remissinstanser. Kommittéförslaget ligger också till grund för det till propositionen framlagda lagförslaget. Detta innehåller emellertid en i förhållande till kommittéförslaget icke oväsentlig begränsning av det tilltänkta myndigandet för kommunerna att medverka i vår internationella biståndsverksamhet.

Som såväl ett flertal remissinstanser som föredragande departementschefen framhållit kan principiella invändningar resas mot en sådan utvidgning av kommunernas kompetens, som föreslagits i kommunalrättskommitténs betänkande. Den kommunala menigheten har territoriell grundval. Det är med hänsyn härtill naturligt att de kommunala uppgifterna skall ha lokal anknytning. Det bör enligt utskottets mening ej heller kunna komma i fråga att uppge lokaliseringsprincipen som riktlinje för avgränsningen av kommunernas verksamhetsområde. Stor försiktighet bör därför iakttagas, då fråga är om att göra avsteg från denna princip.

Enighet torde emellertid föreligga om att vi på olika sätt bör främja den internationella biståndsverksamheten, som tar sikte på mycket angelägna och behjärtansvärda ändamål. De finansiella resurserna härför torde visserligen huvudsakligen böra erhållas genom statliga anslag och frivilliga insatser. Kommunernas stora möjligheter att på vissa områden, såsom undervisningens, bedöma vilka konkreta åtgärder som med hänsyn till lokala förhållanden bäst främjar den samlade svenska hjälpinsatsen, motiverar emellertid väl en begränsad kommunal medverkan på förevarande område. Det är i fråga om mottagande av stipendiater från utvecklingsländerna som kommunerna främst visat sin beredvillighet att medverka och som deras medverkan ligger närmast till hands. Tonvikten kan här läggas på praktiska åtgärder i samband med omhändertagande av stipendiaterna i Sverige. Dessa åtgärder bör helt naturligt vidtas där stipendiaterna uppehåller sig. Kommunala insatser för utvecklingshjälpen bör därför, som föredragande departementschefen framhållit, hänföra sig till stipendiatmottagningen. De bör också, i likhet med vad som föreslagits i propositionen, begränsas till att genom andra åtgärder än penningstipendier underlätta de ifrågavarande stipendiaternas vistelse här och främja deras välfärd och trivsel. Sådana socialt och kurativt betonade åtgärder öppnar förvisso vida möjligheter till kommunala insatser. Dylika insatser har också en given lokal anknytning till kommunen. De kan på längre sikt sägas vara ägnade att främja kulturlivet i orten och utbildningen av dennas ungdom. Avsteget från lokaliseringsprincipen kan därför vid en sådan begräns-

ning av den kommunala biståndsverksamheten sägas vara tämligen obetydligt.

Med hänsyn till det nu anförda finner sig utskottet böra förorda att de borgerliga primärkommunerna och landstingen i en särskild författning bemyndigas att bistå stipendiater från utvecklingsländerna genom åtgärder som väsentligen tar sikte på att ordna stipendiaternas levnadsförhållanden under vistelsen i kommunen i och för studier och annan utbildning inom ramen för de samlade hjälpinsatser som går under benämningen svenskt utvecklingsbistånd. Utskottet får sålunda tillstyrka propositionen och avstyrka de i ämnet väckta motionerna.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 191 samt med avslag å motionerna I: 763 och II: 924, måtte antaga följande

L a g

om rätt för kommun att bistå utländska studerande

Härigenom förordnas, att kommun och landstingskommun äga beträffande dem, som i anslutning till svenskt utvecklingsbistånd vistas i kommunen för studier eller annan utbildning, vidtaga åtgärder i syfte att underlätta deras vistelse där och främja deras välfärd och trivsel.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1963.

Stockholm den 4 december 1962

På konstitutionsutskottets vägnar:

BENGT ELMGREN

Närvarande:

från f ö r s t a kammaren: herrar Elmgren, Torsten Andersson, fru Segerstedt Wiberg, herrar Georg Pettersson*, Sveningsson, Olsén, Kronstrand, Erik Olsson och Dahl; samt

från a n d r a kammaren: herrar Spångberg, Andersson i Linköping, von Friesen, Magnusson i Tumhult, Adamsson, Bengtsson i Halmstad, Hammar, Braconier och Andersson i Storfors.

* Ej närvarande vid justeringen.

Reservation

av herrar *Sveningsson, Magnusson* i Tumhult och *Braconier*.